

Upptäcksfärd i skogen

Hur låter, känns, smakar eller luktar ett träd och hur ser det ut? Går det att känna igen ett träd även när det inte har löv? Oavsett vilka sinnen vi använder har de flesta träd och buskar sina små egenheter som gör att det går att skilja dem åt.

Text och bilder: Marie Larsson, föreståndare för naturum Trollskogen
E-post: marie.larsson@ansstyrelsen.se

👋 Beroende på årstid kan man studera olika saker hos träden och buskarna. Låt barnen eller eleverna blunda och känna på olika material från ett visst träd eller buske eller titta på detalj- eller siluettbilder. Be dem sedan försöka hitta trädet eller busken någonstans i omgivningen. Det är en enkel lek och lyckan är stor när man hittar rätt.

Är grenarna utan löv, titta på knopparna. Askén har stora, brunsvarta spetsiga knoppar, aspen har spetsiga och alen har lila knoppar.

Också siluetten skiljer sig åt mellan olika träd. Askens grenar strävar uppåt och är ganska kraftiga medan björkens är fina, spröda och gärna hänger ner lite, speciellt tydligt hos en hängbjörk.

Även stammarna skiljer sig åt. Björkens stam är till exempel vit. En ung, slät tallstam känns annorlunda än en gammal, grov tallstam medan boken har en slät stam både som ung och gammal. Skrapar man med nageln på rönnens grenar luktar det bittermandel.

Är det vår eller försommar, studera trädens och buskarnas blommor och frukter. Hasselbusken har röda, små stjärnformade blommor på kala grenar. Både al, björk, asp och hassel får hängen som skiljer sig åt i längd och utseende. Ekar och bokar får frukter som kallas ollon. Ekollonen sitter i en liten skål medan bokollonen har ett lätt taggigt hölje. Almen får små nötter/frön som sitter inneslutna i mitten på ett nästan runt, tunt blad. Prova att smaka på dem! De smakar lite nötaktigt.

👋 Bilderna till vänster representerar fyra träd eller buskar och det finns två bilder från varje art. Försök para ihop de bilder som passar ihop! Se facit här nedan.

Facit 1. alkotter, 2. aspblad, 3. askfrukter, 4. askknopp, 5. hasselblomma, 6. askknopp, 7. hasselknopp och honblomma, 8. alblad

Foto: Marie Larsson

Ser du hjärtat? En vriden tallstam kan föreställa mycket med lite fantasi.

Löven skiljer sig åt i både utseende och hur de känns. Linden har löv som ser ut som små hjärtan, hasselbusken har runda, sträva, lätt ludna blad med sågtandad kant och eken har kraftiga, släta blad med flera rundade flikar. Bokens blad har alltid ovansidan riktad uppåt vilket ger bokens grenar ett platt utseende. Enbuskens och granens ljusgröna vårskott smakar syltigt.

Lär man sig identifiera fem buskar och träd kan man ofta titta på ett skogsbryn och känna igen de flesta arter som står där. Man behöver inte vara expert för att se och uppleva naturen.

naturum®
Trollskogen

Naturum Trollskogen är placerat på Ölands nordostligaste udde, vid naturreservatet Trollskogen, där många av träden är 100–200 år gamla. I dagsläget saknas lokaler för inomhusaktiviteter och all verksamhet bedrivs utomhus eller i väderskyddet som finns på platsen. Detta gör att naturum Trollskogen har arbetat aktivt med att utveckla utomhusverksamheten. Många av aktiviteterna uppmuntrar till att upptäcka det som finns runt om oss, att se det lilla, använda flera sinnen, reflektera och förstå samband.

Webbplats: www.naturumtrollskogen.se

April 2016

Information

Måndag   Tisdag   Onsdag   torsdag   Fredag   Lördag   Söndag

v. 13	28	29	30	31	Harald, Hervor 1	Gudmund, Ingemund 2	Ferdinand, Nanna 3
v. 14	Marianne, Marlene 4	Irene, Irja 5	Vilhelm, William 6	Irma, Irmelin 7 Världshälsodagen	Nadja, Tanja 8	Otto, Ottilia 9	Ingvar, Ingvor 10
v. 15	Ulf, Ylva 11	Liv 12	Artur, Douglas 13	Tiburtius 14	Olivia, Oliver 15 Sista ansökningsdag till höstens kurser på universitet och högskolor.	Patrik, Patricia 16	Elias, Elis 17
v. 16	Valdemar, Volmar 18	Olaus, Ola 19	Amalia, Amelie 20	Anneli, Annika 21	Allan, Glenn 22	Georg, Göran 23	Vega 24
v. 17	Markus 25 DNA Day 	Teresia, Terese 26	Engelbrekt 27	Ture, Tyra 28	Tyko 29	Mariana 30	1 Valborgsmässoafton Konungens födelsedag

Tips inför utevistelsen

Samla material från naturen under hela året. Pressa och laminera löv, samla frön eller ollon när det är säsong för det och plocka friliggande lösa barkbitar när tillfälle ges. Ta sedan med valda delar av detta material när du går ut med eleverna. Finns det ek i det område ni ska besöka kan man ta med sig ekollon, om det inte är säsong för dessa. Till en granskog kan man ta med sig tallkottar och studera skillnader hos kottarna.

Ta med en bok om buskar och träd på upptäcksfärden eller en mobil eller surfplatta. Om någon har en fråga ger det en extra dimension till svaret om man kan visa upp en bild.

Arbeta med reflekterande frågeställningar så att barnen får tänka efter vilka sinnesupplevelser de förknippar med träden och buskarna. Titta sedan på och prata om likheter och skillnader mellan olika arter.

Sök på "trädsplaning" på Bioresurs hemsida, www.bioresurs.uu.se, för att få fram ett nedladdningsbart dokument med bilder på olika trädsiluetter och stammar. Med sökordet "bladmemory" får man fram ett memoryspel. Se också material i anslutning till Utmaningen 2012, med temat "trädets liv".